

POROZUMIENIE

zawarte w Warszawie w dniu 13 czerwca 2000 r. pomiędzy Ministerstwem Pracy i Polityki Społecznej, reprezentowanym przez Sekretarza Stanu **dr Joannę Staręgę-Piasek**, a Centralnym Zarządem Służby Więziennej, reprezentowanym przez Dyrektora Generalnego Służby Więziennej **Aleksandra Nawrockiego**, sprawie zasad współpracy w zakresie organizacji pomocy na rzecz osób zwalnianych z zakładów karnych i aresztów śledczych oraz rodzin osób pozbawionych wolności.

W celu przeciwdziałania pogłębianiu się zjawiska izolacji osób opuszczających zakłady karne i areszty śledcze, zwane dalej „zakładami karnymi”, oraz koordynacji działań instytucji i organów udzielających pomocy społecznej i pomocy postpenitencjarnej tym osobom i rodzinom osób pozbawionych wolności, Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej oraz Centralny Zarząd Służby Więziennej postanawiają, co następuje:

§ 1.

Ośrodki pomocy społecznej i administracje zakładów karnych podejmują wspólne działania mające na celu przygotowanie osób mających opuścić zakłady karne w bliskiej przyszłości do życia po zwolnieniu z zakładu karnego. W tym celu dyrektor zakładu karnego w porozumieniu z kierownikiem ośrodka pomocy społecznej, właściwego ze względu na siedzibę zakładu karnego, ustala zakres i zasady współpracy pracownika socjalnego ośrodka z przedstawicielami administracji zakładu karnego na terenie tego zakładu.

§ 2.

Ośrodki pomocy społecznej oraz zakłady karne podejmują wspólne działania zmierzające, w szczególności do:

- 1) utrzymywania więzi między osobami przebywającymi w zakładach karnych, zwanymi dalej „osadzonymi”, a ich rodzinami,
- 2) wywiązywania się osadzonych zatrudnionych z obowiązku alimentacyjnego lub przyczyniania się do łożenia na utrzymanie rodziny lub osób, do których zamierzają wrócić po zwolnieniu z zakładu karnego,

- 3) udzielania pomocy w kierowaniu do środowiskowych grup wsparcia osadzonych, którzy odbywali karę pozbawienia wolności w systemie terapeutycznym,
- 4) udzielania pomocy w kierowaniu na leczenie odwykowe osadzonych, u których stwierdzono uzależnienie od alkoholu, środków odurzających lub psychotropowych,
- 5) rozwiązywania problemów życiowych, w tym zwłaszcza poprawy trudnej sytuacji materialnej osadzonych i ich rodzin.

§ 3.

- 1) Zakład karny, po ustaleniu z osadzonym, który ma zakład opuścić, zakresu potrzeb postpenitencjarnych, przesyła za jego zgodą ośrodkowi pomocy społecznej – właściwemu ze względu na jego miejsce zamieszkania lub zameldowania – informację o potrzebie udzielania pomocy osobie zwalnianej z zakładu karnego.
- 2) Osadzony może wystąpić w każdym czasie do środka pomocy społecznej o objęcie stosowną pomocą swojej rodziny, lub sporządzenie i nadesłanie do dyrektora zakładu karnego, w którym przebywa, informacji o sytuacji materialnej rodziny.
- 3) Dyrektor zakładu karnego powiadamia każdorazowo kierownika ośrodka pomocy społecznej, który nadesłał informację o sytuacji materialnej rodziny osadzonego, o decyzji w sprawie zatrudnienia i podwyższenia osadzonemu przypadającej mu części należności za pracę, w celu przekazania środków pieniężnych osobie uprawnionej.

§ 4.

W celu umożliwienia ośrodkowi pomocy społecznej podjęcia odpowiednich działań przygotowawczych do udzielenia pomocy osobie zwalnianej z zakładu karnego, zakład karny powiadamia ośrodek o terminie zwolnienia osadzonego:

- 1) na 6 miesięcy przed przewidywanym terminem zwolnienia,
- 2) z chwilą wpływu nakazu zwolnienia w stosunku do tymczasowo aresztowanego.

Zakład karny informuje również o zakresie pomocy już udzielonej osobie zwalnianej.

§ 5.

W przypadku stwierdzenia faktu nieposiadania przez osadzonego dokumentu tożsamości, zakład karny podejmuje działania w celu umożliwienia wyrobienia osadzonemu tego dokumentu.

§ 6.

Zakład karny w chwili zwalniania osadzonego z zakładu wydaje osadzonemu:

- 1) wszystkie, znajdujące się w depozycie dokumenty osobiste osadzonego,
- 2) aktualne wyniki badań lekarskich oraz kartę informacyjną z przeprowadzonego leczenia szpitalnego, a osobie wymagającej leczenia – skierowanie do specjalisty lub do szpitala, jeżeli takie są wskazania lekarskie,
- 3) zaświadczenie o zatrudnieniu w czasie pobytu w zakładzie karnym,
- 4) zaświadczenie o odbywaniu nauki oraz uzyskanych kwalifikacjach zawodowych osadzonego,
- 5) pieniądze i inne przedmioty znajdujące się w depozycie, jeżeli nie zostały zatrzymane albo zajęte w drodze zabezpieczenia lub egzekucji.

§ 7.

Osoba zwalniana z zakładu karnego, która nie dysponuje wystarczającymi środkami własnymi, otrzymuje przy zwolnieniu niezbędną pomoc finansową do wysokości 1/3 przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia pracowników lub odpowiedni ekwiwalent w postaci bielizny, odzieży, obuwia (odpowiednich do pory roku), biletu na przejazd do miejsca zamieszkania lub pobytu oraz artykułów żywnościowych.

§ 8.

Ośrodek pomocy społecznej, po przeprowadzeniu wywiadu środowiskowego, na wniosek osoby zwolnionej z zakładu karnego, zapewnia jej pomoc w zakresie określonym przepisami ustawy o pomocy społecznej, a w szczególności:

- 1) informuje o zasadach udzielania pomocy w ramach systemu pomocy społecznej, w tym zwłaszcza o konieczności przejawiania aktywności własnej osoby zwalnianej w procesie reintegracji,

- 2) pomaga w uzyskaniu wszystkich niezbędnych dokumentów, jeżeli osoba ta nie posiadała ich w chwili opuszczania zakładu karnego,
- 3) udziela pomocy materialnej do czasu podjęcia pracy i uzyskania pierwszych zarobków albo otrzymania zasiłku dla bezrobotnych,
- 4) pomaga, we współpracy z urzędem pracy, w znalezieniu zatrudnienia,
- 5) pomaga w uregulowaniu spraw mieszkaniowych,
- 6) udziela pomocy w zakresie poradnictwa prawnego, psychologicznego oraz pracy socjalnej.

§ 9.

Osobie samotnej, opuszczającej zakład karny, niezdolnej do samodzielnej egzystencji ze względu na wiek lub stan zdrowia, nie posiadającej rodziny lub osoby mogącej jej udzielić wsparcia oraz spełniającej kryteria, określone w przepisach ustawy o pomocy społecznej w zakresie kierowania do domu pomocy społecznej, administracja zakładu karnego gromadzi odpowiednią dokumentację, którą – na wniosek osoby zainteresowanej – przesyła do powiatowego centrum pomocy rodzinie (właściwego ze względu na ostatnie miejsce zamieszkania lub wskazanego przez osobę zainteresowaną) co najmniej na rok przed przewidywanym zwolnieniem z zakładu karnego.

§ 10.

Organy pomocy społecznej oraz Służby Więziennej odpowiednich szczebli będą podejmowały działania - w celu promowania nowych, niekonwencjonalnych form pracy z osobami skazanymi - wspierające proces ich reintegracji społecznej.

§ 11.

Organy, o których mowa w § 10, będą organizowały w miarę możliwości i potrzeb wspólne szkolenia, narady instruktażowe i konferencje, a także będą wzajemnie udostępniały uaktualnione wykazy i adresy swoich siedzib oraz wykazy organizacji pozarządowych, z którymi współpracują, lub które na swoją działalność otrzymały dofinansowanie od Ministra Pracy i Polityki Społecznej lub Ministra Sprawiedliwości.

§ 12.

Przedstawiciele stron przedmiotowego Porozumienia będą odpowiednio uczestniczyć w pracach Rady Głównej do Spraw Społecznej Reedukacji i Pomocy Skazanym przy Ministrze Sprawiedliwości oraz Rady Pomocy Społecznej przy Ministrze Pracy i Polityki Społecznej. Wyżej wymienione Rady będą, co najmniej raz w roku, dokonywać oceny stopnia realizacji niniejszego Porozumienia.

§ 13.

Sposoby, formy i tryb realizacji wspólnych celów wynikających z przedmiotowego Porozumienia zostaną szczegółowo określone w odpowiednich pismach instrukcyjnych, kierowanych do wszystkich wydziałów spraw społecznych urzędów wojewódzkich oraz ośrodków pomocy społecznej i zakładów karnych.

§ 14.

Niniejsze porozumienie zostało podpisane w dwóch jednakowobrzmiących egzemplarzach, po jednym egzemplarzu dla każdej ze stron.

Centralny Zarząd
Służby Więziennej

Ministerstwo Pracy
i Polityki Społecznej

